

Rovvilt og beitesesongen 2023

Informasjon til beitebrukere, rovviltkontakter og kommunene i Innlandet

Brosjyren inneholder aktuell informasjon om rowilt og rowiltforvaltningen i Innlandet

SKADEFELLING

Etter 1. juni er det Statsforvalteren som behandler skadefellingsssøknader, når det foreligger en kvote for skadefelling av den aktuelle arten. Fellingstillatelser kan kun iverksettes hvis andre forebyggende tiltak mot skader er vurdert og funnet mindre eller ikke egnet for å avgrense skaden. Fellingsforsøket skal være avgrenset til et bestemt område og tidsrom, samt rettet mot bestemte individ(er).

Fellingsvedtakene kan du finne på: miljovedtaksregisteret.no

Søknad om skadefelling skal inneholde:

- Hvem søker (enkeltperson/beitelag mv.) og for hvilket område (beitelag/kommune).
- Informasjon om kadaverfunn: Totalt antall kadaver og savnede dyr, samt totalt antall dyr undersøkt av Statens naturoppsyn.
- Tidsrom for tap eller skade.
- Antall berørte saueiere.
- Antall sau som beiter i det aktuelle beiteområde.
- Opplysninger om det er gjennomført eller mulig å gjennomføre forebyggende tiltak.

Bistand fra SNO

I enkelte tilfeller kan SNO bistå i arbeidet med felling av rowilt. Rowiltkontaktene kan være behjelpelige med vurdering av alder på skader før og under en skadefellingsperiode. Bistand kan også bestå i kompetanseoppbygning og/eller erfaringsutveksling. Det er også mulighet for praktisk innsats under de samme fellingsvilkårene som er gitt det kommunale skadefellingslaget.

SNO vil i hvert enkelt tilfelle vurdere bistand ut fra bl.a. egen kapasitet. Miljødirektoratet og SNO har utarbeidet en veileder for gjennomføring av fellingsoppdrag.

SPORHUNDEKVIPASJER

Sporhundekvipasjene i Innlandet kan være til god hjelp i skadefellingsforsøk. De er trent for å finne spor på barmark, og å følge dette selv om det er beitedyr og annet vilt i området. Ekvipasjene kan settes inn i sporingsoppdrag på bjørn, ulv, jerv og gaupe og er tilgjengelig for oppdrag på forespørsel.

I en skadefellingsssituasjon underlegges ekvipasjen skadefellingsleder og godtgjøres av Statsforvalteren. Dette går utenom den økonomiske rammen som er gitt det kommunale fellingslaget. Ekvipasjen kontakter selv Statsforvalteren for avlønning. Andre oppdrag sees som trening og avlønnes etter avtale med beitelag/dyreiere og SNO.

Statsforvalteren oppfordrer de kommunale fellingslagene til å bruke sporhundekvipasjene slik at fellingsforsøkene blir mer effektive og de får erfaring fra fellingsforsøk.

Sporhundekvipasjer for bruk ved skadefelling i Innlandet sommer 2023

Trysil	Harald Østmo	95 92 21 28
Gran	Turid Hovland	48 19 63 64
Lesja	Elise Lyftingsmo	90 96 98 04
Lesja	Jakob Grothe	91 19 76 75
Nord-Fron	Ingebjørg Jenssveen	41 64 46 25

Foto: Odd Haakenstad

Statsforvalterens rovviltberedskap

Statsforvalteren i Innlandet er opptatt av rask og korrekt saksbehandling og god informasjonsflyt ved rovvilthendelser. Vi har en vakttelefon og et godt servicenivå for å håndtere henvendelser om rovvilt i Innlandet.

Statsforvalteren har en beredskapsordning som er tilpasset det omfang og antall saker Innlandet har. Ordningen vil gi god tilgjengelighet og ivareta kravet om rask håndtering av skadefellingssøknader og oppfølging i akutt-situasjoner. Det vil bli gitt SMS-varsel til aktuelle kommuner, beitelag mv. ved sikker observasjon av ulv og ulveskade i beiteprioriterte områder, i tillegg til varsling i alle akutte situasjoner der Statsforvalteren gir skadefellingstillatelse på freda rovvilt.

For å bidra til å redusere skadeomfanget ved rovviltangrep, er det viktig at dyreeier/beitelag har gode interne varslingsrutiner for å høyne

beredskapen i beitelaget i akutte situasjoner. I tillegg er det viktig å raskt søke selv eller varsle kommunen slik at søknad om skadefelling blir sendt når grunnlaget er tilstede.

Statsforvalteren anbefaler derfor at dyreeier har som fast rutine å varsle de andre medlemmene i beitelaget, beitelagsleder og kommunen når Statens naturoppsyn (SNO) har konstatert rovviltskade på husdyr eller tamrein.

For øvrig vil alle skader og rovviltobservasjoner som er undersøkt av SNO være tilgjengelig i Rovbasen, rovbases.no, men oppdateringene kan ta noe tid.

STATSFORVALTERENS ROVVILTBEREDSKAP • TLF 970 29 840

- Vakttelefon som gjelder beitesesongen 15. mai–15. september. Bemannet 08–21 alle dager.**
- Vakttelefon 1. januar–14. mai og 16. september–23. desember når det er virksom lisensfelling og kvotejakt. Bemannet 08–18 hverdager og 10–18 lørdag, søndag og helligdager.*

* Utvidet telefontid vurderes i perioder med ekstra høy beredskap.

** Både Statsforvalteren og politiet skal varsles ved alle avfyrte skudd, jmfør §17 i rovviltforskriften. Utenom åpningstid varsles Statsforvalteren via SMS.

- Statsforvalteren varsler på SMS når tillatelse til felling er gitt og når skadegjørere er felt.
- Statsforvalteren varsler på SMS ved sikker observasjon av ulv/første dokumenterte skade av ulv i beiteprioritert område.
- Statsforvalteren varsler på SMS/epost til næringsorganisasjoner/tilgrensende statsforvaltere ved førstegangs dokumenterte observasjon av ulv.
- Ukentlig nyhetsbrev om rovdyr-/beitedyrhendelser i Innlandet, se nettside.

Dyrevelferd på beite

Mattilsynet er opptatt av at husdyr skal ha trygge forhold på utmarksbeite, uten vesentlig risiko for sykdom eller skader. Beiting er et dyrevelferdsmessig gode. Det er dyreeiers ansvar å sikre sine dyr mot unødige påkjenninger, men også landbruks- og rovviltforvaltningen har et ansvar for at intensjonen i dyrevelferdsloven kan oppfylles.

Mattilsynet samarbeider tett med Statsforvalteren og rovviltforvaltningen for å forebygge skader forårsaket av fredet rovvilt. Fredet rovvilt utgjør en betydelig dyrevelferdsrisiko i mange områder. Mattilsynet forventer at nødvendige tiltak som eksempelvis økt tilsyn og skadefelling settes inn når faresituasjoner oppstår.

Husk krav til dokumentasjon – dyreholdjournal

Dyreeier skal ha oppdaterte skriftlige registreringer gjennom beitesesongen, som for resten av året. I dyreholdjournalen skal det stå opplysninger om merking, antall dyr sluppet på beite, døde dyr inkludert sannsynlig dødsårsak, helsestilstand, når dyr flyttes og hvis det skjer noe spesielt. Disse opplysningene er det som kalles dyreholdsjournal. Tilsyn med dyr på beite skal loggføres, f.eks. i en notatbok, med informasjon om tidspunkt, antall dyr, syke og skadde dyr osv.

Viktig med robuste dyr på beite

- **God helse:** Kun friske dyr skal slippes på beite. Søyer og lam skal være i god kondisjon.
- **Veiting ved slipp:** Det anbefales å veie lammene ved beiteslipp for å sikre et forsvarlig slipp og kunne ha en god oppfølging av tilvekst i sesongen. Dette vil også være en viktig dokumentasjon å henvise til ved tap på beite.
- **Beredskapsplan:** Vi anbefaler at beitelag og enkeltbrukere har en beredskapsplan

til bruk ved akutte tapshendelser, med blant annet varslingsrutiner, beskrivelse av aktuelle tiltak og skisserte beredskapsarealer. Mattilsynet bidrar gjerne med veiledning på dette.

- **Sankerutiner:** Det er viktig at dyrene er sanket ned tidlig nok, både med tanke på fôr, risiko for tap til rovvilt og før ventende frost.

Mattilsynet kan vedta nedsanking eller samling av dyr

Dyreeier er ansvarlig for sine beitedyr. I spesielle situasjoner kan Mattilsynet fatte vedtak om forsinket beiteslipp, samling av dyr og tidlig nedsanking fra beite. Dyreeier kan da ha rett til en kompensasjon for å dekke ekstrakostnader.

Overvåking av skrapesjuke hos småfe og kugalskap (BSE hos storfe)

Det skal varsles til Biosirk (kadaverbil) om selvdøde/avlivede småfe over 18 måneder og storfe over 4 år, uansett dødsårsak. Dette gjelder også småfe/storfe som dør i utmark og som leveres til kadaverbil. Vi minner om at kadavrene må tildekkes før henting, gjerne med presenning eller lignende som hindrer åtseldyr.

Aktuelt regelverk for småfe innenfor Mattilsynets felt, se

- Forskrift om velferd for småfe
- Forskrift om velferd for storfe
- Landdyrsporbarhetsforskriften
- Dyrehelseforskriften

Meld fra til Mattilsynet ved akutte hendelser og store tap av beitedyr til rovvilt

Felles sentralbord: 22 40 00 00
Mattilsynet.no (menyvalg: «kontakt oss»)

Du kan også ta kontakt med vårt lokale kontorsted.

Informasjon fra Statens naturoppsyn (SNO)

SNO har 17 roviltkontakter i Oppland og 13 roviltkontakter i Hedmark.

Roviltkontaktene utfører skadedokumentasjon ved mistanke om rovdyrskade på bufe/tamrein, bikuber og jakthunder.

Bestandsregistrering og kartlegging av rovdyrbestander er også viktige oppgaver for roviltkontaktene.

Statens naturoppsyn er foreløpig organisert etter de gamle fylkesgrensene til Hedmark og Oppland, men roviltkontakter og annet SNO-personell kan operere på tvers av grensene.

Spor- og synsobservasjoner av rovilt

For å kunne følge med i bestandssituasjonen av rovdyr er det viktig at alle antatte spor-tegn eller synsobservasjoner av rovdyr raskt meldes til en av SNOs roviltkontakter. Dette gjelder også funn av ekskrement fra brunbjørn, ulv og jerv til DNA-analyse. Roviltkontakten kan da, etter fastsatte retningslinjer, dokumentere dette slik at det blir registrert i det nasjonale overvåkningsprogrammet for store rovdyr. Det er til stor hjelp om det tas bilder av spor/spor-tegn og der målestokk blir lagt ved. Både bilder av sporavtrykk og av sporløypa er ønskelig.

Prosedyrer ved kadaverfunn

Funn av kadaver der det er mistanke om roviltskade skal umiddelbart meldes inn til en av SNOs roviltkontakter. Dette gjelder uansett kadaverets tilstand. Dersom lokal roviltkontakt ikke er tilgjengelig kan den nærmeste på lista kontaktes eller melding gis direkte til SNO. Det kan også legges igjen melding på mobilsvar/SMS.

Samleliste over kadaver datert tilbake i tid, og som ikke kan undersøkes, avvises av SNO (jf. erstatningsforskriften § 4c).

Når SNO v/roviltkontakt har undersøkt skader på husdyr, orienteres husdyreier om utfallet i etterkant dersom han/hun ikke selv er med på undersøkelsen. Ved nye skadesituasjoner forårsaket av bjørn og ulv, og i noen grad jerv og gaupe, varsles Statsforvalteren. Det samme gjelder ved tilsvarende dokumenterte roviltobservasjoner.

I tilfeller der innleid tilsyn/kadaverhundekvipasjer finner roviltskade på bufe, tilrår Statsforvalteren at både SNOs roviltkontakt og husdyreier blir varslet umiddelbart.

På bakgrunn av roviltkontaktens rapport vil regionalt roviltansvarlig i SNO sette en endelig konklusjon. Da vil svarbrev gå ut til husdyreier. Denne konklusjonen vil inngå i grunnlaget når Statsforvalteren behandler søknader om erstatning.

Rovbasen

Både undersøkte skader, roviltmeldinger og innsendte DNA-prøver vil bli tilgjengelig i rovbasens innsynsløsning, rovbase.no, når konklusjonen blir satt, og der er konkludert med rovilt.

PRAKTISKE TIPS VED KADAVERFUNN

- *Noter kartreferanse (ev. avmerk på kart) og ta bilder – også nærbilde.*
- *Merk stedet slik at det er lettere å finne igjen og vær innstilt på å påvise funnstedet dersom ikke GPS-kartreferanse er oppgitt. Sjekk om kartreferanse er riktig og det er viktig at UTM-innstillingen på GPSen blir brukt.*
- *Meld snarest fra til SNOs roviltkontakt (se telefonliste). Det er dyreeiers ansvar at skader blir meldt.*
- *Undersøk om det er ytterligere tap/skader i området.*
- *La kadaveret ligge mest mulig urørt, men dekk det til for å verne mot åtseletere (ikke plast).*

Statens naturoppsyns rovviltkontakter

Skader meldes direkte til lokal rovviltkontakt eller annen rovviltkontakt i regionen.

OPPLAND 2023

Region Nord-Gudbrandsdal		
Jann Erik Dalum	Lesja	48 11 09 93
Atle Erik Berget	Lesja	95 80 88 48
Elise Myren	Dombås	90 22 45 69
Kjell Gaukstad	Lom	90 15 73 62
Tor Erik Myhren	Skjåk	99 29 76 27
Anders Svare	Vågåmo	95 05 42 51
Region Midt- og Sør-Gudbrandsdal		
Terje Stian Bjørke	Sør-Fron	90 10 63 84
Christen Bårdsløkken	Ringebu	91 15 37 29
Odd Steinar Granheim	Tretten	97 56 01 67
Eivind Fossum	Øyer	91 12 95 62
Jan Olav Solstad	Sel	99 16 71 86
Region Toten/Land/Hadeland		
Turid Hovland	Roa	48 19 63 64
Jon Petter Bergsrud	Gran	95 89 37 01
Kjell Arvid Briskodden	Dokka	95 93 52 66
Region Valdres		
Per Ivar Stensæter	Bagn	90 78 47 42
Stein Olav Windingstad	Rogne	95 70 99 33

Kontaktpersoner i Statens naturoppsyn Oppland

Ole Knut Steinset, Etnedal

Regionalt rovviltansvarlig

Telefon 46 44 86 57

ole.knut.steinset@miljodir.no

Øyvind Angard, Lom

Rovviltmedarbeider

Telefon 91 73 33 65

oyvind.angard@miljodir.no

HEDMARK 2023

Region Nord-Østerdal		
Jon Horten	Os	90 09 28 24
Ingebrigt Storli	Kvikne	97 70 69 36
Egil Rune Slåen	Folldal	91 39 63 60
Per Olav Follestad	Alvdal	97 18 94 88
Ansgar Johannessen	Rendalen	41 40 90 12
Bjørnar Johnsen	Drevsjø	97 06 33 83
Region Sør-Østerdal		
Per Magne Opphus	Koppang	91 71 40 53
Arne Granberg	Engerdal	99 50 05 84
Erling Ness	Rena	97 67 48 08
Region Hedmarken		
Jørgen Rustad	Løten	95 72 25 02
Olaf Tørudbakken	Gaupen	95 03 10 65
Region Glåmdalen		
Martin Løvtjernet	Austmarka	95 75 14 92
Jakob Gundersrud	Åsnes	47 71 52 55

Kontaktpersoner i Statens naturoppsyn Hedmark

Eivind Faldet, Folldal

Regionalt rovviltansvarlig

Telefon 91 53 21 28

eivind.faldet@miljodir.no

Simen Bredvold, Åsnes

Rovviltmedarbeider

Telefon 91 82 72 96

simen.bredvold@miljodir.no

Fellingspersoner Sør-Norge

Lars Gangås, Stor-Elvdal

Fellingsleder

Telefon 41 61 08 81

lars.gangas@miljodir.no

Erik Ola Helstad, Rendalen

Telefon 90 99 16 98

erik.ola.helstad@miljodir.no

Thomas Holm Strømseth, Stor-Elvdal

Telefon 95 97 20 50

thomas.holm.stromseth@miljodir.no

Fellingsledere

Region Nord-Gudbrandsdal

Vågå	Håvard Myrum	91 36 24 60
Dovre	Vemund Stigen	90 79 68 61
Lesja	Jann Erik Dalum	48 11 09 93
Skjåk	Tom André Hånsnar	41 50 59 83
Lom	Hans Sole Luseter	95 75 51 13
Sel	Rune Knutrud	95 20 53 38

Region Midt- og Sør-Gudbrandsdal

Sør/Nord-Fron	Hans Bilben	90 79 16 06
Sør/Nord-Fron	Jan Ivar Svendstad	90 08 64 88
Sør/Nord-Fron	Terje Stian Bjørke	90 10 63 84
Ringebu	Christen Bårdsløkken	91 15 37 29
Ringebu	Arne Fossmo	90 07 45 99
Ringebu	Tore Hasle Kleven	99 00 67 15
Lillehammer	Jan Lien	90 82 70 74
Øyer	Øyvind Granskogen	97 07 37 94
Gausdal	Bjørnar Kronberget	91 60 01 66

Region Toten, Land og Hadeland

Gjøvik	Lars Slåtveen	91 65 90 08
Østre Toten	Jan Haugen	95 86 90 23
Østre Toten	Per Erik Halvorsrud	90 72 58 05
Vestre Toten	Lars Pettersbakken	91 19 48 82
Nordre Land	Erik Eng	99 48 23 77
Søndre Land	Jørn E. Sand	90 65 86 93
Hadeland	Kjell Bakken	41 61 30 00

Region Valdres

Sør-Aurdal	Espen Nerødegård	48 20 34 43
Etnedal	Hans Solbrekken-Ruud	90 10 48 92
Nord-Aurdal	Arvid Rabben	92 01 20 30
Vestre Slidre	Arild Bratrud	90 11 61 11
Øystre Slidre	Stig Heimudstad	90 64 34 12
Vang	Ole Martin Jegersborg	92 06 17 14

Foto: Lars Gangås, SNO

Region Nord-Østerdalen

Tolga	Jo Esten Trøan	90 68 02 08
Tynset	Kristian Lund-Vang	90 66 79 74
Alvdal	Simen Steigen	90 55 05 56
Folldal	Kjetil Streitlien	45 21 23 90
Os	Jørn Gisle Dalbakk	98 43 74 05
Rendalen	Ola Seming Undseth	91 84 47 01

Region Sør-Østerdal

Engerdal	Vidar Trøen	92 01 58 70
Stor-Elvdal	Tord Strand	97 12 55 04
Elverum	Marius Olaussen	99 10 85 33
Trysil	Jon Sørby	90 17 24 20
Åmot	Vidar Helgesen	40 03 95 17

Region Hedmarken

Ringsaker	Olaf Tørudbakken	95 03 10 65
Hamar	Thormod Steenberg	99 51 68 51
Løten	Thomas Palerud	90 02 56 62
Stange	Geir Magnar Lillehov	91 79 16 04

Region Glåmdalen

Våler	Kåre Holtmoen	90 77 07 68
Åsnes	Andreas Bjertnes	48 06 23 74
Nord-Odal	Jonny Rustad	91 74 22 51
Kongsvinger	Fredrik Lindberg	90 73 51 41
Sør-Odal	Vidar Sanderud	90 98 62 62
Grue	Kristen Madshus	99 00 44 34
Eidskog	Per Toni Grundt	93 05 58 47

Kadaverhundekvipasjer

Bruk av kadaverhund øker sannsynligheten for å avdekke tap og tapsårsaker på et tidlig tidspunkt. Beitelag/dyreeier må ha godkjent avtale i forkant.

Beredskapstelefon kadaverhund:

913 43 554

Se også www.norskekadaverhunder.no

Kadaverhundekvipasjer 2023

Lesja	May Helen Brekken	95 16 43 16
Lesja	Merete Brendjord	90 59 56 91
Vingelen	Kari Flatås	41 43 88 56
Bøverdalen	Guttorm Myren	91 32 77 65
Tolga	Roger Andre Heiene	95 24 98 64
Lora	Inger Marie Nyløkken	92 50 98 70
Dombås	Knut Nytnun	97 94 89 19

Dokka	Trine Rustaden	95 11 97 71
Os i Østerdalen	Beate Ryen	45 00 19 79
Bøverdalen	Randi Slålien	91 54 25 87
Rogne	Morten Steinsrud	91 32 41 03
Dombås	Nils Steinvik	48 26 49 42
Ringebu	Gro Vestues	48 13 37 69
Skjåk	Torstein Ytre	90 11 52 51

Foto: Sidsel Røhnabæk, SFIN

Roviltnemnda i region 3/Oppland og region 5/Hedmark

Roviltnemndenes hovedoppgaver er å forvalte nasjonal rovviltpolitikk, utarbeide regional forvaltningsplan med geografisk differensiert forvaltning, fastsette kvoter for skadefelling og lisensfelling på jerv, ulv og bjørn, fastsette kvote for jakt på gaupe og vedta budsjett for forebyggende og konfliktdempende tiltak.

Roviltnemndene har 6–8 møter i året. Begge nemndene har egne nettsider med blant annet referater fra alle rovviltnemndemøtene. Se Statsforvalterens nettside.

Medlemmer i rovviltnemnda i region 3/Oppland

Medlem	Varamedlem
Aud Hove (leder Sp)	Bergljot Oldre (Sp)
Hans Kristian Enge (nestleder Ap)	Olav Røssum (Sp)
Anne Elisabeth Thoresen (Ap)	Erik Winther (Ap)
Hanne Astrup Velure (H)	Vegard Riseng (H)
Johannes Christian W. Gran (MDG)	Wenche H. Almestrand (Frp)

Medlemmer i rovviltnemnda i region 5/Hedmark

Medlem	Varamedlem
Stein Tronsmoen (leder Sp)	Leif Vingelen (Sp)
Mari Gjestvang (nestleder Sp)	Turid Backe-Viken (Ap)
Mona Cicilie Stormoen (Ap)	Merete Furuberget (Sp)
Rune Øygarden (H)	Truls Gihlemoen (Frp)
Jon Anders Mortensson (Sametinget)	Elle Merete M. Omma (Sametinget)

Foto: Sidsel Rønnebak, SFIN

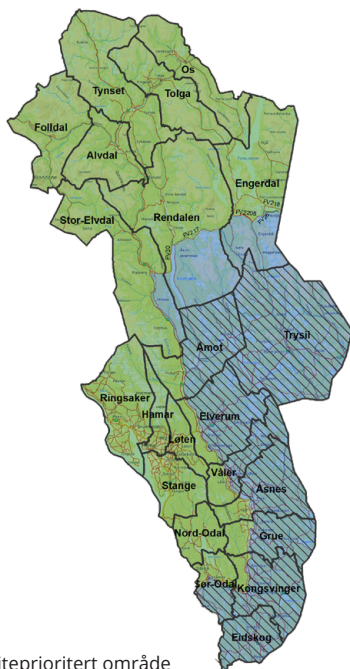

Møte mellom KLD og LMD og alle rovviltnemnder på Gardemoen 24. mai 2022. Statssekretær Aleksander Øren Heen fra KLD og statssekretær Wenche Westberg fra LMD sammen med ledere fra de 8 rovviltnemndene i Norge. Lengst til venstre Aud Hove fra region 3/Oppland og lengst til høyre Stein Tronsmoen fra region 5/Hedmark.

Forvaltningssoner i Oppland og Hedmark

- Yngleområde for gaupe
- Yngleområde for jerv

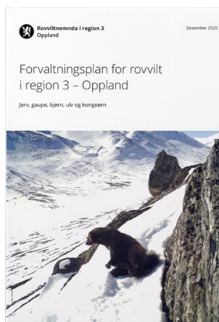

- Beiteprioritert område
- Forvaltningsområde for jerv og bjørn
- Vedtatt ulvesone
- Hele region er forvaltningsområde for gaupe.

OPPLAND

I forvaltningsplanen for rovvilt i Oppland er fylket delt i tre. Et område er prioritert for yngling av jerv, et område prioritert for yngling av gaupe og et område er uten prioritert for yngling av freda rovvilt.

Rovviltnemnda i region 3 reviderte sin forvaltningsplan i 2020.

HEDMARK

Rovviltnemnda i region 5 vedtok ny forvaltningsplan for rovvilt og samfunn i desember 2022, og denne planen er nå gjeldende for regionen. I den nye forvaltningsplanen er soneavgræningen endret, og beiteprioritert område har blitt noe utvidet. Grønn sone på kartet er beiteprioritert område, der det ikke skal være rovdyr som utgjør et skadepotensial. Yngling av gaupe og hekking av kongeørn vil forekomme også i grønn sone. Blå sone er forvaltningsområde for jerv og bjørn. Det skraverte området i blå sone er vedtatt ulvesone (forvaltningsområde for ynglende ulv). Ulvesonen går også inn i Viken. Hele region 5 er forvaltningsområde for gaupe.

Midler til forebyggende og konfliktdempende tiltak

REGION 3/OPPLAND

Forbruk 2022 og budsjett 2023

Oppland fikk tildelt en budsjetttramme på kr 6.000.000 for 2022 og tabellen viser hovedposter for budsjett og forbruk i 2022. For 2023 har Oppland fått tildelt samme budsjetttramme på kr 6.000.000. Rovviltnemnda i region 3/Oppland vedtok 30. mars 2023 budsjett for 2023.

Tiltak	Vedtatt budsjett 2023	Budsjett 2022	Utbetalt 2022
Tidlig sank	300 000	500 000	498 000
Planlagt tilsyn med kadaverhund	550 000	550 000	672 000
Akutt tilsyn med kadaverhund	200 000	250 000	231 000
Beredskapsareal	50 000	100 000	40 000
Tekniske tiltak/elektronisk	850 000	600 000	980 000
Tapsavklaringsprosjekter	350 000	450 000	275 000
Andre tiltak	600 000	150 000	155 000
Sum kommuner/beitelag/foretak	2 900 000	2 600 000	2 851 000
Kompetanseheving	100 000	100 000	215 000
Lokale Fou	200 000	1 400 000	556 000
Konfliktdempende tiltak	200 000	0	173 000
Akutte midler *	600 000	900 000	188 000
Skadefelling	1 000 000	1 000 000	871 000
Kjøp av tjenester	1 000 000		994 000
Sum	6 000 000	6 000 000	5 848 000

* Akutte midler er i hovedsak brukt til akutt tilsyn/avklare tap med kadaverhund og tidlig nedsanking.

TIDLIG NEDSANKING AV SAU I INNLANDET

Tidlig nedsanking har vist å ha god tapsreducerende effekt i akutte skadesituasjoner, særlig i områder med jerv. Det er avgjørende at alle besetningene i beiteområdet sannes ned så fort som mulig når en akutt skadesituasjon oppstår.

Mer enn åtte av ti skader på sau og lam forårsaket av jerv blir påvist etter 1. august, og 50% påvises etter 1. september. Tidlig nedsanking av sau må prioriteres i jervesonen, og Statsforvalteren anbefaler tidlig nedsanking primært i områder der det oppstår skader av jerv i august og utover. Det er viktig at beiteområder som har hatt betydelige tap til jerv de siste årene har beredskap til å gjennomføre tidligsank.

Tidligsank er tilskuddsberettiget dersom beiteområder/beitelag i samarbeid med kommunen søker Statsforvalteren i forkant. Kompensasjon er kr 7 per dyr per dag for sau nedsanket før 1. september, og beregnes fram til 10. september. Statsforvalteren utbetaler bare tilskudd når tidlig nedsanking skyldes fredet rovvilt.

REGION 5/HEDMARK

Forbruk 2022 og budsjett 2023

Hedmark fikk tildelt en budsjettramme på kr 16.000.000 for 2022 og tabellen viser hovedposter for budsjett og regnskap i 2022. For 2023 har Hedmark fått tildelt samme budsjettramme på kr 15.500.000. Rovviltnemnda i region 5/Hedmark vedtok 13. mars 2023 budsjett for 2023.

Tiltak	Budsjett 2023	Budsjett 2022	Forbruk 2022
Ekstraordinært tilsyn	350 000	350 000	221 500
Akutte tiltak	1 000 000	100 000	151 845
Forberedt tidlig sankning	2 600 000	2 600 000	2 059 085
Utvidet tilsyn i komb. m tidl. sankning	550 000	550 000	530 000
Hjemmebeite	4 400 000	4 700 000	4 126 600
Flytting av sau	760 000	750 000	762 680
Gjerding	300 000	500 000	798 508
Gjerdeprosjektene i Trysil/Grue	900 000	900 000	870 000
Tekniske tiltak	100 000	100 000	357 000
Forebyggende tiltak i reindriften	250 000	200 000	200 000
Konfliktdempende tiltak	2 040 000	1 400 000	3 030 156
Forskning, utvikling, evaluering	500 000	1 350 000	500 000
Fellingsvederlag	1 700 000	1 750 000	1 206 871
Diverse	50 000	50 000	5 000
Sum	15 500 000	15 300 000	14 819 245

Akutte tiltak

Det er satt av midler til akutte tiltak. Det kan være ekstraordinært tilsyn, flytting av beitedyr og/eller tidlig nedsanking. Søknad kan sendes hele beitesesongen, men alle akutte tiltak må være avklart med Statsforvalteren i forkant av iverksettelse.

Foto: Ingo M. F. Danielsen

Foto: Hallvard Ligård

Status rovviltbestander

REGION 3 OG REGION 5

Status for jerv, gaupe, bjørn og ulv er hentet fra siste offisielle rapporter for artene per 10. mai 2023. Alle rapporter finnes på rovdatab.no. Her er også informasjon om biologi, forvaltning og forskning om de fire store rovdyrartene, samt kongeørn.

Freda rovvilt – Bestandsmål og status per 20. mai 2023	Jerv	Gaupe	Bjørn	Ulv
Bestandsmål/antall ynglinger i region 3	4	5	–	–
Bestandsmål/antall ynglinger i region 5	5	10	3	4–6* (3 helnorske)
Nasjonalt bestandsmål	39	65	13	4–6*
Status/antall ynglinger per 10. mai 2023 i region 3	6	**	–	–
Status/antall ynglinger per 10. mai 2023 i region 5	14	**	**	**
Status/antall ynglinger per 10. mai 2023 nasjonalt	52	**	**	**

*Sammen med region 4 | **Registrering av gaupe skjer vinter 2023/2024

Lisensfelling og kvotejakt 2022/2023	Jerv	Gaupe	Bjørn	Ulv
	20.08.22–15.02.23	01.02.23–31.03.23	21.08.22–15.10.22	01.12.22–31.05.23
Vedtatt kvote for lisens/kvotejakt i region 3	8	10	4	5
Antall dyr felt på lisens/kvotejakt i region 3	5	10	–	–
Vedtatt kvote for lisens/kvotejakt i region 5	35	–	3	14*
Antall dyr felt på lisens/kvotejakt i region 5	20	–	3	5*

*Utenfor ulvesone.

Skadefelling 2022/2023	Jerv	Gaupe	Bjørn	Ulv
Skadefelling i region 3/Oppland 01.06.22–15.02.23	–	1	–	1
Skadefelling i region 5/Hedmark 01.06.22–15.02.23	–	1	2	5

Foto: Rune Bjørnstad, SNO

**Kvote for betinget skadefellings-
tillatelse finner du i miljøvedtaks-
registeret:
www.miljovedtak.no**

Viltkamera og flaggliner til utlån

Statsforvalteren har 91 viltkameraer til utlån, disse kan brukes under pågående skadefellingsforsøk i Innlandet. Lån og bruk av kameraene avklares med Statsforvalteren på forhånd, og ansvarlig for kameraene skal sette seg inn i retningslinjene for bruk av dem. Kameraene oppbevares på åtte steder i Innlandet, og eventuell henting/levering av kameraer avtales med de ansvarlige:

REGION 3/OPPLAND

Hadeland: Kjell Bakken, T: 41 61 30 00 (16 stk)
Sør-Fron: Terje Stian Bjørke, T: 90 10 63 84 (15 stk)
Øyer: Asgeir Myhren, T: 95 27 53 14 (15 stk)

REGION 5/HEDMARK

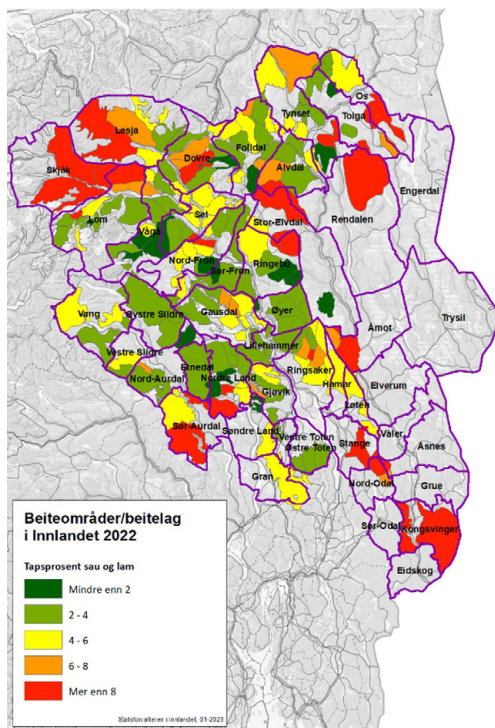
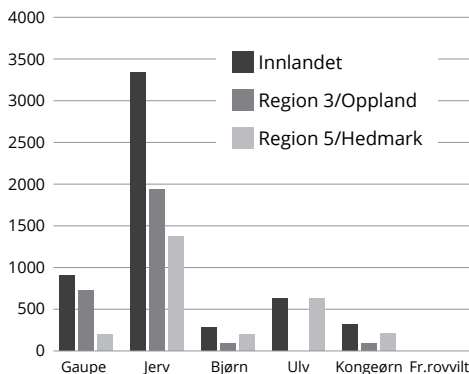
Tynset: Brynjar Strømsås, T: 90 08 51 03 (10 stk)
Stange: Geir M. Lillehov, T: 91 79 16 04 (10 stk)
Elverum: Isak Halvorsen, T: 40 22 65 90 (10 stk)
Rena: Vidar Helgesen, T: 91 74 67 96 (10 stk)
Koppang/Trysil: Simen Skavern, T: 94 89 57 94 (10 stk)
Grue: Kristen Madshus T: 99 00 44 34 (10 stk)

Statsforvalteren har i tillegg to flaggliner til utlån, lån av disse avklares på forhånd.

Tap av sau på utmarksbeite

Tap av sau registrert gjennom OBB i 2022 var 5,75% for Hedmark og 4,33% for Oppland. Det er en økning i Hedmark fra 2021 da tapsprosenten var 5,61%. For Oppland er den på samme nivå som i 2021. Høsten 2022 søkte 342 saueprodusenter om erstatning for 8.074 sau tapt til fredet rovvilt. Det var 5 færre søknader enn i 2021. 8015 sau ble erstattet med kr 15.000.000. I Innlandet blir flest sau erstattet til jerv (61%).

Antall sau erstattet fordelt på skadegjører, Innlandet 2022

Beitenæringa i Innlandet

Innlandet er Norges største utmarksbeitefylke og har på utmarksbeite om lag 330 000 sau fra 1.550 produsenter og 67.500 storfe fra 1.450 produsenter. Sauetallet har gått noe ned det siste året, men antallet storfe på utmarksbeite er økende.

Organisert beitebruk

Beitenæringa i Innlandet er godt organisert, spesielt innenfor sauehold. De fleste saueprodusenter er medlem av et beitelag og 94% av all sau i Innlandet tilhører et beitelag. Gjennom ordningen organisert beitebruk har vi fått statistikk fra i alt 138 beitelag/beiteområder i Innlandet. Oppland har 74 beitelag for sau og storfe og 11 beitelag for storfe. Hedmark har 43 beitelag for sau og storfe og 7 beitelag for storfe. Mange av de store beitelagene er delt opp i underområder.

Store beitekommuner

De største sauregionene i Innlandet er Nord-Østerdal og Nord-Gudbrandsdal med i underkant av 60.000 søyer og lam på utmarksbeite i hver region.

Det er Ringebu som har flest dyr på utmarksbeite registrert gjennom OBB med 20 100 sau og 2.200 storfe, deretter Gausdal med 18.300 sau og 2.800 storfe og Lesja med 17.000 sau og 2.400 storfe. Ringebu er den største saue kommunen i Innlandet, etterfulgt av Folldal med 19.100 sau.

Foto: Kirsten Sørbø

Tall fra organisert beitebruk i Innlandet i 2022

Region	Antall søyer og lam sluppet i utmark	Antall saueprodusenter	Antall sau sluppet per besetning	Antall storfe på utmarksbeite
Nord-Østerdal	59 583	241	247	5 799
Nord-Gudbrandsdal	57 961	272	223	7 493
Midt-Gudbrandsdal	50 626	201	252	4 623
Gjøvik-Toten-Land	43 692	196	223	3 794
Lillehammer-regionen	32 442	138	235	4 702
Valdres	30 086	153	197	4 296
Hedemarken	21 714	118	184	3 533
Sør-Østerdal	7 983	22	363	993
Hadeland/Gran	6 753	30	225	1 228
Glåmdalen	1 150	10	115	1 303
Innlandet	311 990	1 381	226	37 764

Storfe i utmarka

Antall storfe i Innlandet på utmarksbeite registrert gjennom OBB er økende fra år til år, og var i 2022 vel 38 000 storfe. Gausdal og Lesja er kommunene med flest storfe på utmarksbeite gjennom OBB.

Kart over sauetetthet i beiteområdene i Innlandet

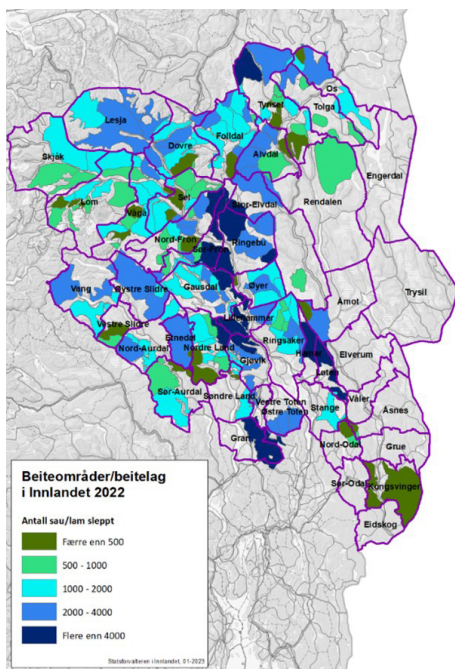

Foto: Stig Horsberg

Erstatning for tap av husdyr grunnet fredet rovvilt

Søknadsfrist erstatning for tap av husdyr grunnet fredet rovvilt 2023:

HUSDYR: 1. november 2023

TAMREIN: 1. april 2024

Alle tap av husdyr erstattes etter søknad fullt ut når det er påvist at fredet rovvilt har forårsaket tapet (konkludert med «antatt» eller «dokumentert» rovvilt av SNO).

Det gis også erstatning når det er sannsynlighetsovervekt for at tapet skyldes rovvilt. Statsforvalteren vurderer bl.a. påviste tap til fredet rovvilt, kunnskap om rovviltbestandene i området, tapsforhold i inneværende og tidligere år, og opplysninger om besetning og drift som gis i søknaden. Ved erstatning for sannsynliggjorte skader skal normalt tapet trekkes fra (tap som normalt oppstår i sauebesetningen uten rovvilt i området).

Søknaden må leveres i Elektronisk søknads-senter. Til søknaden skal det legges ved oppdaterte besetningslister.

Ved funn av skadde/døde dyr må dyreeier selv forevise kadaveret for SNO dersom det er mistanke om rovviltskade. Statsforvalteren forholder seg til SNOs konklusjon om dødsårsak. Dersom det unnlates å melde om kadaverfunn der det er mistanke om rovviltskade, skal erstatningen avkortet eller bortfalle. Dyreeier må søke om erstatning selv om SNO har vært på stedet og dokumentert rovviltskade.

Det skal føres tilsyn med dyr på utmarksbeite i et omfang som er tilpasset besetningsstørrelse og lokal risikovurdering, minst en gang i uka. Målsettingen med dette er å hindre unødvendig lidelse hos dyra. Det forventes høyere tilsynsfrekvens i områder der det er kjent at rovvilt er en risikofaktor, enn i områder uten eller med tilfeldig forekomst av rovvilt.

Dyreeier har et selvstendig ansvar for å følge opp en akutt situasjon. Oppstår det akutte situasjoner, enten ved stor uro i flokken, savnede, drepte eller skadde dyr, bør dyreeier henvende seg til Statsforvalteren for eventuelt vurdering av muligheter for midler til forebyggende tiltak.

Foto: Privat vilkåmra

DOKUMENTASJONSKRAV

Det er et vilkår for å få erstatning at dyreeier leverer besetningsdata på individnivå med søknaden. Dette innebærer oversikt over:

- ID-merker (ørenummer) over alle søyer og lam i besetningen.
- Slektskap mellom alle søyer og lam.
- Oversikt over skade- og dødsårsak for alle skadde/døde dyr i besetningen (ikke bare de det søkes erstatning for).

Dokumentasjonskravet er absolutt. Erstatningen vil bli avkortet dersom oppdatert besetningsliste ikke er lagt ved søknaden. For medlemmer av sauekontrollen anbefaler vi å bruke besetningslista kalt «Grunnlag erstatningssøknad» som kan hentes fra Animalia.

Søknadene behandles etter forskrift om erstatning når husdyr blir drept eller skadet av rovvilt av 30. mai 2014 nr. 677.

Kort fortalt!

STATSFORVALTERENS VAKTTELEFON: TLF 970 29 840

Ved funn av kadaver der det er mistanke om roviltskade:

- La kadaveret ligge mest mulig urørt, men dekk det til for å verne mot åtseletere.
- Notér kartreferanse (ev. avmerk på kart) og ta bilder – også nærbilde.
- Merk stedet slik at det er lettere å finne igjen, og vær innstilt på å påvise funnstedet dersom GPS-kartreferanse ikke er oppgitt.
- Meld snarest fra til en av SNOs roviltkontakter, uansett kadaverets tilstand.

SNOs lokale roviltkontakter i Innlandet

Region Nord-Gudbrandsdal

Jann Erik Dalum	48 11 09 93
Atle Erik Berget	95 80 88 48
Asgeir Myhrmoen	90 50 30 35
Elise Myren	90 22 45 69
Tor Erik Myhren	99 29 76 27
Kjell Gaukstad	90 15 73 62
Anders Svare	95 05 42 51

Region Midt- og Sør-Gudbrandsdal

Terje Stian Bjørke	90 10 63 84
Christen Bårdsløkken	91 15 37 29
Odd Steinar Granheim	97 56 01 67
Eivind Fossum	91 12 95 62
Jan Olav Solstad	99 16 71 86

Region Toten, Land og Hadeland

Turid Hovland	48 19 63 64
Jon Petter Bergsrud	95 89 37 01
Kjell Arvid Briskodden	95 93 52 66

Region Valdres

Per Ivar Stensæter	90 78 47 42
Stein Olav Windingstad	95 70 99 33

Region Sør-Østerdalen

Per Magne Opphus	91 71 40 53
Arne Granberg	99 50 05 84
Erling Ness	97 67 48 08

Region Nord-Østerdalen

Jon Horten	90 09 28 24
Ingebrigt Storli	97 70 69 36
Egil Rune Slåen	91 39 63 60
Per Olav Follestad	97 18 94 88
Ansgar Johannessen	41 40 90 12
Bjørnar Johnsen	97 06 33 83

Region Hedemarken

Jørgen Rustad	95 72 25 02
Olaf Tørudbakken	95 03 10 65

Region Glåmdalen

Martin Løvtjernet	95 75 14 92
Jakob Gundersrud	47 71 52 55

Dersom lokal roviltkontakt ikke er tilgjengelig, kontakt:

Regionalt roviltansvarlig Oppland

Ole Knut Steinset	46 44 86 57
Øyvind Angard	91 73 33 65

Regionalt roviltansvarlig Hedmark

Eivind Faldet	91 53 21 28
Simen Bredvold	91 82 72 96

Fellingspersonell Sør-Norge

Lars Gangås (fellingsleder)	41 61 08 81
Erik Ola Helstad	90 99 16 98
Thomas Holm Strømseth	95 97 20 50

STATSFORVALTEREN I INNLANDET

Postboks 987, 2626 Lillehammer

Sentralbord 61 26 60 00

Vakttelefon for rovvilt 97 02 98 40

statsforvalteren.no/innlandet

MILJØVERN, LANDBRUK OG NÆRINGSUTVIKLING

Haavard Elstrand – *direktør* 62 65 12 05 / 41 62 42 02

NATURMANGFOLD OG VERNEOMRÅDER

Vebjørn Knarrum – *avdelingsdirektør* 61 26 60 70 / 95 23 15 75

Victoria Marie Kristiansen – *underdirektør* 61 26 60 65

Therese Ruud 61 26 60 66

Ståle Sørensen 62 55 11 70

Thomas Olstad 62 55 11 81

Rannveig Helgesen 62 55 11 75

JORD OG MAT

Øyvind Gotehus – *avdelingsdirektør* 62 55 11 66 / 97 06 67 07

Silje Bøe 62 55 12 08

Julie Slettetveit 62 55 12 50

Jorunn Stubsjøen 62 55 12 06

STATENS NATUROPPSYN

Sentralbord 73 58 05 00

Regionalt rovviltansvarlig Oppland: Ole Knut Steinset 46 44 86 57

Regionmedarbeider rovvilt Oppland: Øyvind Angard 91 73 33 65

Regionalt rovviltansvarlig Hedmark: Eivind Faldet 91 53 21 28

Regionmedarbeider rovvilt Hedmark: Simen Bredvold 91 82 72 96

MATTILSYNET

Sentralbord 22 40 00 00

mattilsynet.no